

Rechtskundig Weekblad

Vereeniging zonder winstgevend doel

Verschijnt elken Zondag

Abonnementsprijs : 100 fr. per jaar

Postcheckrekening N° 3185.22

Alle rechterlijke uitspraken, artikels en andere bijdragen, alsook boeken ter bespreking te zenden aan den secretaris-hoofdopsteller

Mr RENE VICTOR

Italiëlei, 99, Antwerpen

Opgaafe betreffende intekening en adreswijziging, aanvraag van losse nummers en alle mededeelingen betreffende het beheer te zenden aan den secretaris-schatbewaarder

Mr JOHN STOCKMANS

Mechelsche Steenweg, 201, Antwerpen

HET STATUUT VAN DE MAGISTRATUUR

Rede uitgesproken ter plechtige openingszitting van het Hof van Beroep te Gent, door den heer A. REMY, Procureur-generaal.

Mijne Heeren,

In het verslag aan den Koning tot toelichting van het Koninklijk besluit van 2 October 1937, houdende het statuut van het Rijkspersoneel, geeft de Regeering de meening te kennen dat, ook met betrekking tot de magistratuur, de beginselen dienen toegepast te worden, welke aan de aanwerving van Staatsambtenaren ten grondslag liggen (1). Het opperen van die meening heeft dan ook bij mij de gedachte gewekt, in deze mercuriale te handelen over het statuut der magistratuur, waarvan het aanwerven der magistraten een onderdeel uitmaakt.

Dat statuut werd vastgelegd door de wet van 18 Juni 1869 : aanwerving, bezoldiging, onverenigbaarheden, verplichtingen, tucht en aftreden werden er in omljnd. Wat niet uitsluit, hoewel het met de jaren werd aangevuld en gewijzigd, dat het nog voor verbetering vatbaar is.

De aanwerving van de magistratuur is hoofzaak. Immers geen degelijke rechtsbedeeling, zonder geschikte magistraten. Derhalve is de waarde van de kandidaten tot de magistratuur van allergrootst belang. In waarheid, ontbreekt het, in algemeenen regel, aan bevredigende kandidaten niet ; maar het zijn niet altijd die kandidaten aan wie de voorkeur wordt gegeven ; op vere na niet ! De schuld daarvan, ligt in de voorspraak die, ofschoon zij zelden het vereischte

onderscheid maakt tusschen de meest en de minst geschikte postulanten, in de benoemingen een voorname rol speelt.

De voorspraak sticht feitelijk kwaad in al de takken van het openbaar leven. Het is met de bedoeling de gevolgen van de voorspraak in het Staatsbeheer te keer te gaan, dat de Regeering als regel heeft aangenomen, niemand meer tot ambtenaar te laten benoemen, zoo hij niet een toelatingsexamen heeft afgelegd (2).

Mocht uit de meening door de Regeering in 1937 in het midden gebracht, worden afgeleid dat zij het voornemen had, ook de kandidaten tot de magistratuur een voorafgaande examen op te leggen ? Twijfel daarover is toegelaten, wanneer er aan herinnerd wordt dat reeds, bij Koninklijk besluit van 28 October 1936, dus vóór het afkondigen van het Koninklijk besluit betreffende de regeling van den rechtstoestand der ambtenaren, een bekwaamheidsexamen voor de kandidaten tot de magistratuur werd voorgeschreven, en dat, tot nog toe, dat examen niet eens werd afgenomen.

Wat er daar ook moge van wezen, zonderling kan het heeten dat het Koninklijk besluit van 26 October 1936, althans het principe ervan, zulke herrie heeft verwekt. De Fransche rechtspraak, die zoo hoog geprezen wordt, is het werk van magistraten die een toegangsexamen tot de magistratur hebben ondergaan (3). In Italië, wordt

eveneens een examen afgenomen, zelfs van de hooge magistraten die hun bevordering tot het hof van cassatie vragen (4). Hier, in België, bestaat een examen voor de magistraten in Congo (5), en wordt er een voorzien voor de auditoren van den Raad van State (6). En zoo meer.

Gewis is een examen het opperste middel niet om te oordeelen over het aanwezig zijn bij de kandidaten, van de bekwaamheid en de waardigheid die onontbeerlijk zijn bij een magistraat. Evenwel, is geenszins gebleken dat juist diegenen welke in examens terdege slagen, het minst van die hoedanigheden voorzien zijn. Integendeel, de ondervinding leert dat, in de magistratuur net als in het bestuur, degenen die het ambt dat zij bekleeden werkelijk luister bijzetten in het algemeen flinke studenten zijn geweest, en hun examens schitterend hebben afgelegd. Doch in de ingewijde middens is tegen het bekwaamheidsexamen voor de magistratuur een zoodanige strooming ontstaan, dat niet te overzien is hoe zij zou kunnen gestuit worden.

Het Studiecentrum tot hervorming van den Staat heeft zich met de zaak onledig gehouden en, ten einde een betere aanwerving van de magistratuur in de hand te werken, andere middelen aangeprezen die, om wille van de principes waarop ze berusten, belangstelling verdienen.

Buiten kijf is het, dat de bezoldiging in de Belgische magistratuur de leden ervan niet toelaat, op den voet te leven vereischt door de waardigheid van hun taak en dat die omstandigheid niet van aard is om gunstig op hun rekrutering in te werken. In verband daarmee heeft het studiecentrum als eerste middel voorgesteld, de bezoldiging van de magistraten aanzienlijk te vermeerderen (7). Hoe grootere wedden, hoe betere kandidaten! Het is dan echter nog de vraag, in de veronderstelling dat een verhooging zou toegestaan worden, belangrijk genoeg om vooraanstaande advocaten te bekoren, of deze dan zouden benoemd worden. Van hier uit gezien, is scepticisme daarover geboden. Inderdaad, in de Vlaanderen zijn er steeds volddoeninggevende kandidaten geweest, behalve in de eerste na-oorlogsche jaren, maar die kandidaten werden vaak voorbijgelopen door andere, die minder onderlegd waren.

Anderzijds, is het verleen van een bezoldiging van zulk bedrag, dat de meest gezaghebbende advocaten er zouden in toestemmen aan de balie vaarwel te zeggen, niet uitgesloten?

Over het algemeen wordt uit het oog verloren, dat in de landen waar de magistratuur dergelijke bezoldiging bekomt, aan de hooge dienaars van den Staat insgelijks veel aanzienlijker wedden dan bij ons worden toegestaan. En al is er, in principe, hoegenaamd geen aanleiding toe om de bezoldiging van de magistraten en deze van de andere Staatsdienaars onderling, de eene van de andere, afhankelijk te maken; toch ware het verkeerd te meenen dat een verhooging van de wedden der magistraten niet meteen zou leiden tot een loonsvermeerdering voor die andere Staatsdienaars, wier toestand ook te wenschen overlaat. Het Rijk heeft eveneens behoefte aan eersterangskrachten voor zijn hooger beheer en voor de leiding van het leger, en zonder behoorlijk loon is daar ook gevaar voor gebrek aan kandidaten van waarde. Daarenboven zijn de sociale nooden groot, en de geldmiddelen van den Staat niet onbeperkt. Zoodat men er gerust de meening mag op na houden, dat zoodanige bezoldiging onmogelijk is. Wel is waar is de zienswijze van het Studiecentrum op dat stuk onomstootbaar; maar, hoe betreuenswaardig het ook weze, zij is niet vatbaar voor verwezenlijking in België: het land is niet rijk genoeg.

Welnu, dient het bijltje er daarom onmiddellijk bij neergelegd? Wanneer niet kan bereikt worden wat zou moeten, zoekt men naar wat kan. De verlegenheid van de schatkist duldt niet dat thans een nieuwe loonschaal voor de magistratuur wordt uitgewerkt. Nochtans, als eenmaal daartoe wordt overgegaan, zal moeten rekening gehouden worden met een al te lang miskend begrip, hierin bestaande, dat een zelfde functie een zelfde belooning verdient. De heer Ch. Cézair-Bru, in een overzicht der wet van 16 Juli 1930, waarbij het getal der rechtbanken van eerste en tweede klasse in Frankrijk werd vermeerderd, ten einde op die wijze een aanzienlijker wedde aan een grooter aantal magistraten te verschaffen, schrijft het volgende: « La loi n'a pas encore consacré la seule idée exacte en la matière; tous les tribunaux sont appelés à rendre la même justice; tous devraient être de la même classe... (8) ». De volksvertegenwoordiger Boudousquié dreef het nog verder. In 1836 stelde hij in de Fransche kamer voor, aan de rechters in eersten aanleg dezelfde wedde te geven als aan de rechters in beroep. En « Le Droit », een rechtskundige revue uit dien tijd, laakte het verschil tusschen de wedden van die twee reeksen van magistraten (9). De stelling

van den heer Ch. C  zar-Bru blijkt mij onweerlegbaar ; des te meer dat men algemeen accoord gaat om aan te nemen, dat datgene waarop de bezoldiging van de magistraten moet berusten, geenszins de hoeveelheid hunner prestaties is, maar uitsluitend de aard er van.

Hoe diensvolgens verklaren dat niet-gelijke wedden voorzien zijn voor magistraten die een gelijke functie vervullen, of voor magistraten die niet-gelijke functies waarnemen maar waarvan niet blijkt, naar den aard der te behandelen zaken, dat de eene belangrijker is dan de andere ? Het gaat niet op, dat de rechter in de rechtbank van eersten aanleg eerste klasse beter bezoldigd wordt dan de rechter in de rechtbanken tweede en derde klasse. Men heeft echter reeds de magistraten der rechtbanken derde klasse op denzelfden voet geplaatst als die van tweede klasse. Verder, is het rechtmatig, dat een advocaat-generaal bij het hof van beroep die een substituut is van den procureur-generaal net als de titelvoerende substituut procureur-generaal, en wiens taak niet moeilijker is dan die van zijn collega, een grooter wedde trekt dan hij ? En zijn de ambten van voorzitter eener rechtbank tweede en derde klasse, van procureur des konings bij een van die rechtbanken, van raadsheer in het hof van beroep, zoo belangrijk niet als dat van advocaat-generaal bij het hof van beroep (10) ? Waarom bekomen dan al die magistraten dezelfde wedde niet ?

Aannemelijk is het dat de bezoldiging stijgt naar gelang de verantwoordelijkheid die aan de functies verbonden is. Maar des te onaannemelijker is het, dat aan zekere magistraten, met een bijzondere functie belast, een toeslag op de wedde wordt toegekend, terwijl aan andere magistraten, insgelijks met een bijzondere functie belast, geen of een mindere toeslag wordt gegeven, ofschoon de eene functie niet minder gewichtig is dan de andere. De kinderrechter, de eerste substituut procureur des Konings en de onderzoeksrechter ontvangen een bijwedde ; de eenige rechter en de burgerlijke rechter bij den krijgsraad niet. De kinderrechter en de eerste substituut krijgen een grooter bijwedde dan de onderzoeksrechter, en nochtans heeft deze laatste magistraat een minder delicate taak te vervullen dan de twee andere ?

Werd nu ten eenen male die ongelijkheid uit de loonschaal der magistraten geweerd, en derhalve ook een toeslag op de wedde toegestaan aan den eenigen rechter en aan den burgerlijken

rechter bij den krijgsraad ; werden voortaan al de toelagen van de magistraten, met een bijzondere functie belast, op een en hetzelfde bedrag gesteld ; werd eindelijk aan den voorzitter van en aan den procureur des Konings bij de rechtbanken tweede en derde klasse, alsmede aan den substituut procureur-generaal en aan den raadsheer in het hof van beroep dezelfde wedde gegeven als aan den advocaat-generaal bij die rechtsmacht ; welke verbetering zou daaruit niet voortvloeien voor tal van magistraten, de recruiting ten bate !

Er zal wellicht nog al wat tijd verlopen, vooraleer iedereen berust in al de gevolgen van het begrip gelijke bezoldiging voor gelijke functie. En daarom kan er zeker nog niet aan gedacht worden de indeeling der rechtbanken in verschillende klassen volledig af te schaffen. Niettemin meen ik dat, ten aanzien van de bezoldiging, beslist geen onderscheid meer moet gemaakt worden tusschen de magistraten van de rechtbanken van eersten aanleg, van zoo haast zij geen leidende of anderen specialen post bekleeden. Te meer dat heden ten dage, toch zooveel magistraten ineens in eerste klasse worden benoemd, zonder dat om het even welke grondige reden daartoe naar voren kan gebracht worden. En de min of meer grootere levensduurte in deze of gene stad, zetel der rechtbank, alsmede het getal kinderen hebben geen verband met het beloop van de eigenlijke jaarwedde. In de gevallen waarin het zou gerechtigd blijken, kan dat alleen verholpen worden door middel van vergoedingen voor verblijf en grootere gezinstoelagen.

De tijden wezen voorbij, dat getwist werd over het punt, te weten of de magistratuur al dan niet een roeping is, om er uit af te leiden dat zij ja dan neen behoorlijk dient bezoldigd te worden. Roeping of niet, wanneer een land wenscht, zooals het onze het doet, dat de magistratuur samengesteld worde uit de beste krachten, die nu toch uit al de standen der maatschappij voortspruiten, gefortuneerde of niet gefortuneerde, dan heeft de Staat tot plicht, de magistraten een standing van leven te verzekeren in verhouding tot de verhevenheid hunner taak ; voor zooveel, wel te verstaan, dat zijn middelen het gedoogen. Dat de huidige wedden dien standing niet kunnen bezorgen en dat verbetering in dien toestand zich opdringt, is onbetwistbaar. Maar in de nare tijden die we beleven, valt er aan het verwezenlijken van die verbetering niet

te denken. Ik heb dan ook van het uitwerken eener loonschaal, waarin de vooropgestelde gelijkschakelingen worden opgenomen, voor het oogenblik afgezien.

Hierna nog enkele begrippen, die er later zullen moeten bijgehaald worden.

Voor de berekening van de jaarwedde en het pensioen in de magistratur, zou moeten bijgeteld worden, drie jaar ten gunste van de speciale doctors en van de agregaten van het hooger onderwijs in een van de takken der rechtswetenschap, en de helft der jaren aan de balie, boven de dertig jaar, doorgebracht, ten gunste van iedereen (11).

Met het oog op de behoeften der magistraten, van de dertig tot de vijftig jaar, zouden de eerste verhoogingen, en niet de laatste, de aanzienlijkste moeten zijn.

Het is niet gewenscht dat onderzoeksrechters in dienst blijven boven de 60 jaar. Daarom mag hun opdracht na de 57 jaar niet meer vernieuwd worden. Wanneer zij dan reeds 18 jaren dienst tellen in die hoedanigheid, hoeven zij hun bijwedde te behouden. Het ware immers strijdig met de billijkheid hun bezoldiging in te krimpen, dan wanneer zij het beste hunner loopbaan aan die functie hebben gewijd.

Mochten in sommige rechtbanken, waar het nuttig is gebleken, de voorzitter of de ondervoorzitter, een of meer, ofwel een rechter meer dan één bijzondere functie in de rechtbank waarnemen, dan zouden de voorzitter en de ondervoorzitter den toeslag er aan verbonden met hun wedde niet mogen cumuleeren; en de rechter niet meer dan één. De hoeveelheid der prestaties is uiteraard vreemd aan de bezoldiging der magistraten. De voorzitter, de ondervoorzitter, de rechter met een bijzondere functie belast, vinden de erkenning van hun grooter beroepswaarde in een hooger bezoldiging. Die magistraten toelaten, wanneer een betere loonschaal zal ingevoerd zijn, nog andere bijwedden te cumuleeren, zonder beperking, zou aanleiding kunnen geven tot de verdenking, hoe ongegrond ook, dat de magistratur haar functie meer als een geldzaak dan als een verheven zending aanziet. En in denzelfden gedachtengang, zou de bijwedde van den raadsheer, belast met de kinderzaken in beroep moeten afgeschaft worden.

Hierboven werd gewezen op eenig anomalieën die beter uit de rechterlijke inrichtingen zouden geweerd worden. Er zijn nog andere. In 1936 had het arrondissement Bergen een bevolking van

385.481 inwoners, en dat van Brugge 346.484, niet inbegrepen de 332.854 badgasten die er gedurende het zomerseizoen van dat jaar geresideerd hebben. In den loop van hetzelfde jaar heeft de burgerlijke rechtbank van Bergen 802 vonnissen gevelde, en die van Brugge 688; maar de correctioneele rechtbank van dat laatste arrondissement heeft er 2765 uitgesproken en die van het eerste slechts 1950. Wanneer de statistieken van beide rechtscollages op de keper worden beschouwd, kan niet betwist worden dat deze even gewichtig zijn. En nochtans, is Bergen van eerste klasse en Brugge van tweede klasse. De parketten van Nijvel en Dinant, elk met twee substituten, en die van Namen en Verviers, elk met drie substituten, hebben ieder een eersten substituut. Het parket van Oudenaarde, met twee substituten, en de parketten van Dendermonde en Kortrijk, elk met drie substituten, hebben nooit een eersten substituut gehad, hoewel kan gewezen worden op substituten die er gedurende tien-vijftien jaar op verdienstelijke wijze hun functie hebben vervuld. Dat alles lijkt veel op willekeur die niet goed te praten is.

Toegegeven moet worden dat, werd in de hierboven onderlijnde toestanden orde gebracht, de aantrekkingskracht van de magistratuur zou toenemen.

Ten einde het aanwerven van degelijker magistraten te verzekeren heeft het Studiecentrum als tweede middel voorgesteld, den leeftijd om toegang te krijgen tot de verschillende rechterlijke functies te verhoogen, en hem namelijk vast te stellen op 25 jaar voor den substituut procureur des Konings, en op 28 jaar voor de rechters in de rechtbanken van eersten aanleg (12). Wel is de hogere leeftijd op zichzelf geen afdoende bewijs van meer bekwaamheid; het belang van den leeftijd mag dus niet overdreven worden. En talrijk zijn de magistraten die hun ambt glans hebben bijgezet, hoewel zij heel jong in de magistratur werden opgenomen. Niettemin wordt bekwaamheid niet alleen geboren uit aanleg en kennis, maar ook uit geestesrijpheid, die meestal de vrucht is van ervaring. Aldus rijst de vraag op of, met het oog op de uitbreiding der wetten en de vermenigvuldiging der zaken, welke de functie van de magistraten des te moeilijker hebben gemaakt, de leeftijd door het Studiecentrum aangegeven niet te laag is. Trouwens wie van ons, moest hij of een zijner naastbestaanden zich te verantwoorden hebben vóór een rechter 28 jaar oud of vóór een college

van rechters waarvan de meerderheid amper dien leeftijd heeft bereikt, zou er in gemoede niet tegen opkomen? In den Senaat werd door den heer Temmerman een andere leeftijd dan die van het Studiecentrum gepreconiseerd: 28 jaar voor de substituten en 30 jaar voor de rechters in de rechtbanken van eersten aanleg (13). Die leeftijd lijkt mij beter geschikt te zijn om in te staan voor het aanwezig zijn, bij de jonge magistraten, van het minimum der geestesrijpheid, waarmede zij moeten bedeeld zijn.

Op het congres van de Belgische advocaten, kort geleden te Oudenaarde gehouden, werd er eens te meer over geklaagd, dat de teugel te vrij wordt gelaten aan de gerechtelijke politie, die een neiging vertoont om haar bevoegdheid te buiten te gaan, en dat te vaak bevelen tot aanhouding worden uitgegeven, zonder dat de wettelijke vereischten voorhanden zijn (14). Waaraan dient dat toegeschreven, tenzij aan den jeugdigen leeftijd waarop de onderzoeksrechters als dusdanig worden aangesteld. Doorgaans zijn deze te jong om reeds de ervaring te hebben opgedaan welke noodig is om dien kijk op de zaken te hebben, waaruit onmiddellijk blijkt wat moet en wat niet mag verricht worden. Bij gebreke aan dien kijk, hebben zij geen vertrouwen genoeg in zichzelf om den teugel zoo stevig in handen te nemen dat hij hun niet meer ontglipt, en om duidelijk te onderscheiden of er ja dan neen aanleiding is tot het uitgeven van een bevel tot aanhouding. Zoo is te verklaren dat zij in den beginne slechts plooiën nemen die er in de toekomst maar moeilijk meer uitgeraken. Het Studiecentrum heeft 35 jaar als minimum-leeftijd voorgesteld voor den vrederechter. Is die leeftijd ook de niet gepaste voor den onderzoeksrechter, alsmede voor den eenigen rechter, den kinderrechter en den burgerlijken rechter bij den krijgsraad? Is voor die magistraten niet een geestesrijpheid wenschelijk aan die van den vrederechter? En het is uiterst gewenscht, naar mijn bescheiden oordeel, naast dat vereischte, nog van die magistraten te vergen, dat zij eerst gedurende ten minste drie jaar zouden gefungeerd hebben als substituut of rechter; waaronder, althans voor den onderzoeksrechter, den eenigen rechter en den kinderrechter, één jaar hetzij als substituut op het parket, hetzij als rechter in de correctionele kamer der rechtbank, waar zij met die functie worden belast, ten einde vertrouwd te zijn met de mentaliteit en de

taal der menschen uit de streek. En het ware natuurlijk logisch, dat de voorzitter en de ondervoorzitter der rechtbank evenals de procureur des Konings minstens denzelfden leeftijd hebben als voormelde magistraten.

Het gerecht, om zijn doeleinde te bereiken, moet vertrouwen inboezemen. Een zekere leeftijd van de magistraten is een van de factoren die meehelpen dat vertrouwen te verwekken. De bestendigheid van de magistraten in de rechtbank is een tweede factor daartoe. Niets nochtans, werd de laatste tijden meer over het hoofd gezien dan de noodzakelijkheid van die bestendigheid. In de rechtbank van Dendermonde, een rechtbank tweede klasse, werden de laatste tien jaar vijftien nieuwe magistraten benoemd: acht in de rechtbank zelf en zeven op het parket. Vanaf 26 September 1936 tot op 23 October 1937, dus in minder dan dertien maand werd heel het parket, bestaande uit den procureur des Konings en drie substituten hernieuwd. Het ware te lang aan te toonen dat het er in de andere rechtbanken van het rechtsgebied van het Hof van Gent niet veel beter is toe gegaan. Dat kenmerkend geval toch nog: te Ieper werd de eenige substituut, vanaf 27 December 1935 tot op 25 September 1937, dus in minder dan 21 maand, driemaal hernieuwd. En de dag der aanduiding van dien derden substituut werd tezelfdertijd een nieuwen procureur des Konings benoemd; de eerste daarenboven vreemd aan het arrondissement en de tweede aan het rechtsgebied van het Hof. Dat de gemeenschap daarmede alles behalve gediend is, behoeft geen betoog.

Om die onbestendigheid, in een zekere mate althans, te verhinderen, zou het volstaan door de wet te doen bepalen dat de voor het eerst benoemde magistraten geen plaatsverwisseling zullen kunnen bekomen vóór 5 jaar. Krenking van hun stoffelijk belang kan voor hen uit dergelijke wetsbepaling niet ontstaan, vermits, naar het stelsel hierboven uiteengezet, de jaarwedde voor de substituten en de rechters in de rechtbanken van eersten aanleg overal gelijk is. En hier daagt het argument van practischen aard op ten voordeele van die gelijkheid van jaarwedde: zij wordt vereischt door de bestendigheid van de magistraten, grondfactor eener goede rechtsbedeeling.

Onontbeerlijk is het ook geworden, de ouderdomsgrens te wijzigen. Sind 1869 is de bedrijvigheid van magistraten ontzaglijk toe-

genomen, zij is zoo druk geworden dat zij boven half de zestig jaar een last begint te worden. Men wijze niet op de uitzonderingen; de wet is bestemd voor de gewone gevallen. De op-rustgeldstelling op 67 jaar in de rechtbanken van eersten aanleg en in de hoven van beroep, ware wenschelijk. Een verlenging tot 70 jaar in het hof van cassatie zou wellicht zonder bezwaar zijn: de bedrijvigheid in die jurisdictie is zoo woelig en bijgevolg zoo vermoeiend niet. Het spreekt vanzelf dat de nieuwe ouderdoms-grens maar geleidelijk van kracht zou mogen worden, zooniet wordt het gerecht in de war gestuurd. Men zou kunnen, vanaf 1 Januari van het jaar door den wetgever te bepalen, de ouderdomsgrens alle jaren één jaar laten dalen, tot wanneer zij, respectievelijk voor de rechtbanken van eersten aanleg en de hoven van beroep eenerzijds, en voor het hof van cassatie anderzijds, op 67 jaar en 70 jaar is gevallen.

De kwestie van den leeftijd ware niet uitgeput, indien niet onderzocht werd of ook geen leeftijd dient te worden gesteld, waarboven de benoeming tot de verschillende functies van de magistratuur niet meer veroorloofd is. De heer procureur-generaal Callier legde er nadruk op, in 1919, dat in België nooit een syteem mogelijk is zooals in Engeland, waar de hoogstaande advocaten, wegens de rijke bezoldiging, om te eindigen, de magistratuur tot hun loopbaan maken (15).

De voorwaarden van de aanwerving der magistratuur, binnen het raam van ons stelsel, in overeenstemming brengen met de noodwendigheden van den huidige tijd, is het eenige wat redelijk is na te streven. Maar, precies omdat de bedrijvigheid van de magistraten zoo omvangrijk geworden is, moet het land zich de macht ontzeggen magistraten te benoemen of te bevorderen wier zielskracht niet onaange-raakt is gebleven. Beproevingen zijn dikwijls de oorzaak van laattijdige roepingen. Zijn degenen die voor het eerst iets voelen voor de magistratuur, nadat zij al lang aan de balie hebben gestaan, geen ontmoedigden, die een uitvlucht voor hun ontgoochelingen zoeken? Of zullen zij, die vrij laat worden benoemd, wanneer zij enkele jaren aan het eind van de rangorde gestaan hebben in een rechtbank van eersten aanleg, na zooveel anderen zooveel jonger dan zij, geen verbitterden worden, die er hun sereniteit en hun werklust zullen bij in schieten? Indien er aanleiding toe is om niet al te jonge

candidaten te benoemen, is er eveneens om er niet al te oude te verkiezen. Ware 38 jaar als uiterste leeftijd om nog toegang te kunnen hebben tot het ambt van substituut procureur des Konings, en 43 jaar tot dit van rechter in de rechtbank van eersten aanleg onredelijk? En ware het te veeleischend van de kandidaten tot de hogere jurisdicties te eischen dat zij, na de aanpassingsperiode, nog dienst kunnen doen gedurende ten minste vijftien jaar op het parket-generaal bij het Hof van Beroep en tien jaar aan den zetel van het Hof van Beroep alsook in het Hof van Verbreking?

Nog andere hervormingen zouden voordeelig zijn aan de goede rechtsbedeeling. De proef op het parket is een zoo uitstekend iets dat zij, zoo zij niet bestond, tot stand zou moeten gebracht worden. Die proef is een voorbereiding; zij geeft daarenboven gelegenheid er zich van te vergewissen of de aspirant-substituut aanleg genoeg heeft om, in geval van benoeming, er staat te mogen op maken. Maar die proef, zooals ze thans ingericht is, is niet ten volle doelmatig. De stagist op het parket gaat nooit ter zitting, waar nochtans de substituut het voornaamste deel zijner taak heeft te vervullen. Wat meer is, reeds werd vastgesteld, dat substituten, oud-stagisten uit een parket, schier niet aan de balie hadden gestaan, juist omdat zij, gedurende hun stagejaren aan de balie, eerst hun militairen dienst en onmiddellijk daarna een proef op een parket hadden gedaan. En nochtans, is het niet aan de balie, dat de toekomstige magistraten zich het best de eerste begrippen eigen maken van die menschenkennis zonder dewelke het onmogelijk is met menselijkheid op te treden? En zal men niet vlugger in de zaken klaar zien langs dezen kant van de balie, indien men ze eerst heeft leeren met aandacht bekijken langs den anderen kant van de balie? Het bestaande stelsel is dus verkeerd. Het in leven roepen van tijdelijke plaatsvervangende substituten — bijvoorbeeld voor twee jaar — die tot die functie maar zouden kunnen benoemd worden na eerst werkelijk drie jaar in de practijk te hebben gedaan, zou hieraan verhelpen. De tijdelijke plaatsvervangende substituten, die het eerste jaar blijk gegeven hebben van doorzicht en werkJijver, zouden het tweede jaar, gedurende ten minste zes maand, geroepen worden om als openbaar ministerie te fungeeren op de zitting. Zij zouden het recht behouden te pleiten, en bezoldigd worden net als de plaatsvervangers.

de rechters, wanneer deze aangesteld worden om tijdelijk te zetelen. Een proef op het parket, op die wijze ingericht, zou heel wat doelmatiger zijn. Zij zou daarbij het openbaar ministerie de mogelijkheid verschaffen, zich gemakkelijk uit den slag te trekken, telkens er, om het even uit welke reden, op het parket gebrek aan magistraten is.

Iets gelijkaardigs kan er komen ten aanzien van de toekomstige rechters. De plaatsvervangende rechters bewijzen over het algemeen weinig dienst. Feitelijk is dat ambt in vele rechtbanken ontaard tot een eereplaats. Aan tijdelijke plaatsvervangers valt niet te denken, omwille van de grondwet, luidens dewelke de rechters onafzetbaar zijn. Maar wat niet in strijd zou zijn met de wet, ware een leeftijd te bepalen, heel laag, bijvoorbeeld 32 jaar, waarboven het niet meer zou mogelijk zijn tot plaatsvervangend rechter benoemd te worden. Die maatregel zou voor gevolg hebben de candidatuur te belletten van alwie er maar later aan denkt zulke plaats aan te vragen, alleenlijk om den titel er van te mogen voeren. En kon meteen eens voor altijd verstaan worden, dat die functie in de toekomst uitsluitend bestemd is voor degenen die verlangen effectief magistraat te worden, die instelling zou weerom veel dienst kunnen bewijzen aan de rechtbank, wijl zij een uitstekende kweekschool zou worden voor aanstaande rechters.

Het Hof van Beroep en het parket-generaal zijn somtijds erg ontredderd bij tijdelijk gebrek aan personeel. Plaatsvervangende raadsheeren zouden toelaten in dat euvel te voorzien. (16)

De verhooging van den toegangsleeftijd tot de magistratuur, voornamelijk tot die functies welke aan een enkelen rechter worden opgedragen, zou een gunstigen invloed hebben op de rechtsbedeeling en op het vertrouwen van de bevolking in het gerecht. De verbetering van den levensstanding der magistraten zou leiden tot de verheffing van de kwaliteit der candidaten. Maar hoe er toe komen dat het benoemen van de waardigsten de regel wordt?

Volgens de traditie wordt tot geen benoeming overgegaan, zonder over de candidaten voorafgaandelijk het advies van zekere magistraten te hebben gevraagd; inzonderheid dit van den eersten voorzitter van en van den procureur-generaal bij het Hof van Beroep, in wiens gebied de betrekking te begeven is. Evenwel, wordt niet immer daaraan de aandacht geschon-

ken die het verdient. Het studiecentrum, met de bedoeling te verkrijgen dat de gewichtigheid er van beter wordt ingezien, zou het inwinnen van het advies van die twee magistraten als een verplichting in de wet neerschrijven. Of dat advies alsdan minder in den wind zou geslagen worden, is een vraag waarop het gewaagd zou zijn bevestigend te antwoorden.

De heer Wodon, oud-staatssecretaris, in een nota over de hervorming van de administratie (17), en de heer Soudan, oud-minister van Justitie en van Financiën, in de inleiding tot een verslag over de stichting van den Raad van State (18) wezen in striemende woorden op de noodlottige gevolgen van de sollicitatiën in de administratie. Die kwaal is wel zoo rampzalig niet in de magistratuur als in het bestuur. Nochtans, zonder te overdrijven, mag gezegd worden dat zij er ook in heerscht; op zulke wijze zelfs, dat de autoriteit van een eersten voorzitter of van een procureur-generaal, hoe groot zij ook weze, er somwijlen niets tegen vermag. Is het niet daarom dat de heer Bovesse, toen hij minister van Justitie was, voor den dag is gekomen met het opzienbarend koninklijk besluit op het bekwaamheidsexamen voor de candidaten tot de magistratuur, hetwelk zoo verkeerd is uitgevallen? Derhalve dient naar iets anders uitgezien.

De grondregelen tot de benoemingen en bevorderingen in de magistratuur zijn vastgesteld door de Constitutie. De magistraten worden meestal tot de hogere functies bevorderd op voordracht. Aan dien regel kan bijgevolg, en moet alleszins ook niet worden getornd. Immers, de waarde van de hogere magistratuur hangt feitelijk af van de keus die gedaan wordt aan de laagste sport van de ladder. Indien die keus steeds op bekwame en waardige candidaten valt, is een minderwaardige hogere magistratuur niet te vreezen. Het is dus voor de waarde van de lagere magistratuur dat vooral moet worden gezorgd. En het benoemen van die magistraten is een voorrecht van den Koning, waaraan niet kan geroerd worden, zonder tegen de Constitutie in te druischen. En toch ware er middel om op die benoemingen te wegen, zonder de Constitutie te schenden. Daartoe zou het voldoende zijn, in het gebied van ieder der drie Hoven van Beroep een commissie te stichten, met de opdracht, op gestelde tijdstippen, al degenen welke zich als candidaat tot de magistratuur hebben aangemeld, te schiften (19), als-

mede de rechters en de substituut-procureurs des Konings, met betrekking tot hun latere bevorderingen, te beoordeelen. De schifting van de candidaten tot de magistratuur zou gebeuren om de drie maand; de beoordeeling van de rechters en de substituten om de drie jaar. Geen de minste rekening zou gehouden worden met de politieke strekkingen van de belanghebbenden.

Om de betrouwbaarheid en de onafhankelijkheid van die commissie te verzekeren, zou haar samenstelling nauwkeurig bepaald worden door de wet. Zouden er deel van uitmaken: de eerste voorzitter en de Kamervoorzitters van het Hof, de procureur-generaal en de eerste advocaat-generaal, de voorzitter van en de procureur des Konings bij de rechtbank van het arrondissement, waarin de postulant als advocaat gevestigd is, wanneer het om de schifting van de candidaten gaat, en de voorzitter van en de procureur des Konings bij de rechtbank tot welke de magistraat behoort, wanneer het de beoordeeling van rechters en substituten betreft. Zouden er daarbij nog deel van uitmaken, twee andere magistraten van het Hof: de jongste raadsheer en de jongste advocaat-generaal, opdat al de leden van die commissie niet te ver van het opkomende geslacht zouden staan.

Alle geschikte candidaten tot de magistratuur passen niet voor alle functies; en alle magistraten, hoe verdienstelijk ook, zijn niet aangewezen voor alle leidende of speciale posten. Daarom, telkens er een plaats van rechter of substituut procureur des Konings vacant is, zouden de eerste voorzitter en de procureur-generaal, na gezamenlijk overleg te hebben gepleegd met den voorzitter van en den procureur des Konings bij de betrokken rechtbank, elk twee candidaten voorstellen, genomen onder diegenen welke door de bevoegde commissie niet ongeschikt of niet onverdienstelijk werden geoordeeld. En om zwakheid of willekeur tegen te werken, zoowel in de voorstellen als in de benoemingen, zou ruchtbaarheid aan die voorstellen worden gegeven, ofschoon deze, evenals de beslissingen van bedoelde commissie, natuurlijk niet bindend zouden zijn voor den minister van Justitie; anders ware zulks onwettig.

Zou dergelijk stelsel niet noodzakelijk tot gevolg hebben, dat de benoeming en de bevordering van de besten de regel wordt, desniettemin ware het een gewichtige hinderpaal op den weg van diegenen welke zouden pogen de benoe-

ming van een minderwaardige of de bevordering van een minder verdienstelijken magistraat te bekomen. De wijze waarop, in de laatste tijden, verschillende ministers of oud-ministers van Justitie, van alle gezindheden, zich over de afspraak uitgelaten hebben, veroorlooft veel goeds van zulk stelsel te verwachten. En in ieder geval, zou het aannemen en het verwezenlijken van al de hierboven beschouwde veranderingen aan het statuut van de magistraten, buiten alle loonsverhooging, naast wat meer rechtvaardigheid in de benoemingen, het tot stand komen van een bekwamer en waardiger magistratuur meebrengen.

Hierna wezen terloops nog enkele nuttige hervormingen aangeduid.

Nu dat overal burgers te over zijn, verstandig genoeg om de gemeentebelangen te behartigen, is het aan te raden het ambt van rechter met dit van gemeenteraadslid onvereinigbaar te verklaren, want in den gemeenteraad wordt thans ook al aan politiek gedaan.

De wetsbepaling op de verblijfplaats van de magistraten is misschien te streng. Inachtgenomen de vermenigvuldiging en de snelheid der verkeersmiddelen, kunnen er uitzonderingen op voorzien worden. En mochten de magistraten dan begrijpen dat het tijd is een einde te stellen aan de tekortkomingen op dat gebied.

De vacantie is te langdurig: de rechtzoekenden lijden er onder. De herleiding van de vacantie tot een maand en half, zooals in Frankrijk (20), ware voordeelig aan de rechtzoekenden en zou geschieden zonder eenig zwaar nadeel voor de magistraten.

Eindelijk nog die bewerking. Te veel, worden de processen-verbaal van de terechtzittingen der correctioneele rechtbanken gebrekkig opgesteld. Welk gevaar voor rechterlijke dwalingen! Zou men de gelegenheid niet te baat nemen om het te wagen, voor het ambt van griffier, belast met den dienst van alle terechtzittingen, voortaan de voorkeur te geven aan advocaten, die op de griffie een proeftijd van één jaar zouden gedaan hebben; ten einde te zien of zij aangelegd zijn om die processen-verbaal behoorlijk op te maken. En aan die griffiers, welke voordien de regelmatige stage aan de balie zouden volbracht hebben, mochten zij naderhand tot de magistratuur overgaan, zou, voor het berekenen van hun jaarwedde, het derde der jaren op de griffie doorgebracht bijgeteld worden, indien zij minstens negen jaar als griffier hebben gefungeerd.

Zodoende zouden vermoedelijk jonge advocaten naar die betrekking dingen; het gevaar voor dwalingen zou verminderen en de griffie zou ook een kweekschool voor magistraten zijn. (21)

De toestand van de referendarissen in de rechtbanken van koophandel en deze van de vrederechters werden niet in overweging genomen, omwille de tijd van deze spreekbeurt beperkt is.

Mijn bedoeling was in deze mercuriale eenige wenken van practischen aard te geven; meer niet. Konden, om te beginnen, alleen diegene ervan, wier verwezenlijking geen of slechts onbeduidende uitgaven moeten medesleepen, aangenomen worden, het ware reeds een stap vooruit.

(1) Statuut van het Rijkspersoneel, blz. 9 (Drukkerij : Moniteur Belge).

(2) Statuut van het Rijkspersoneel, blz. 16.

(3) Traité théorique et pratique de procédure civile et commerciale par E. Garsonnet et Ch. Cézard-Bru. Supplément par Ch. Cézard-Bru. I, n° 109.

(4) Bulletin de la Société de législation comparée, 1927, blz. 88 : La réforme judiciaire du gouvernement fasciste

et le nouveau statut de la magistrature italienne, par Pierre de Casablanca.

(5) Decreet van 7 Juli 1924, art. 5.

(6) Kamer van Volksvertegenwoordigers. Zittingsjaar 1937-1938, bescheiden nr 110. Wetsontwerp tot het instellen van een Raad van State, art. 36.

(7) De Hervorming van den Staat, door het Studiecentrum tot hervorming van den Staat, blz. 470.

(8) Ch. Cézard-Bru, op. cit. nr 61, 7°.

(9) La Magistrature sous la Monarchie de Juillet, par Marcel Rousselet, blz. 124 en 125.

(10) Verslag van den heer de Borchgraeve, namens de commissie van Justitie over het wetsontwerp houdende verhooging van de bezoldiging der magistratuur, Pas. 1899, blz. 229.

(11) De Hervorming van den Staat, blz. 500, 4° en een onuitgegeven verslag van het studiecentrum voor de hervorming van den Staat.

(12) De Hervorming van den Staat, blz. 503, 5° en 519.

(13) Senaat, Parlementaire Handelingen, Vergadering van Donderdag, 24 Maart 1938, blz. 1067.

(14) Het statuut der verdediging in strafzaken. Preadvies van Mr Marcel Wijnen, advocaat te Antwerpen. Rechtskundig Weekblad van 19 Juni 1938.

(15) La Crise de la Magistrature. Rede uitgesproken op 13 October 1919.

(16) Senaat. Begroting van het Ministerie van Justitie voor het dienstjaar 1936. Verslag uit naam der commissie van Justitie, door Baron Meyers. Rechtskundig Weekblad van 2 Februari 1936, K 784.

(17) Statuut van het Rijkspersoneel, blz. 9.

(18) De Hervorming van den Staat, blz. 206.

(19) Kamer van Volksvertegenwoordigers, Begroting van het ministerie van Justitie voor het dienstjaar 1937. Verslag namens de commissie van Justitie, door den heer E. De Winde. Rechtskundig Weekblad van 21 Februari 1937.

(20) Ch. Cézard-Bru, op. cit. n° 33.

(21) Het Zwitsersche Bondsgerecht te Lausanne. Rechtskundig Weekblad van 21 Januari 1932.

RECHTSPRAAK

42

HOF VAN BEROEP TE GENT

2de Kamer. — 25 April 1938.

Voorzitter : Mr Jouret.

Raadsheeren : HH. Heyvaert en Lagae.

Adv. Generaal : Mr Remy.

Pleiters : Mters Fr. Selderslaghs en Fr. Wildiers.

MINDERJARIGHEID. — MOEDER EN WETTIGE VOOGDES. — AANVAARDING EENER NALATENSCHAP. — AANGAAN VAN LEENINGEN. — VOORWAARDEN EN PLEEGVORMEN.

Eene moeder is niet bevoegd, noch als moeder noch als wettige voogdes hetzij uitdrukkelijk, hetzij stilzwijgend eene nalatenschap te aanvaarden in naam harer minderjarige dochter buiten de pleegvormen en voorwaarden van art. 461 B. W.

Hetzelfde geldt overeenkomstig art. 457 B. W. voor wat betreft leeningen door de moeder voor haar minderjarig kind aangegaan.

Somica en N.V. Brouwerij Campina t/ V... en V... D.

Overwegende dat de appellanten, in handen van notaris De Bleekere van Buggenhout zich er tegen verzet hebben dat de verdeling van de nalatenschap van wijlen Aimé V. D. buiten hunne aanwezigheid gedaan worde;

Dat zij, om dit verzet te rechtvaardigen, beweren dat geïntimeerde Marie Louise V. D., met de nalatenschap van haar vader Louis V. D., die hun schuldenaar was voor de sommen in het exploit

bepaald, te aanvaarden, de verbintenis op zich genomen heeft zijne schulden te kwijten;

I. Overwegende dat niet beweerd wordt dat geïntimeerde uitdrukkelijk de nalatenschap haars vaders aanvaard heeft, maar dat appellanten beweren dat zij, vóór hare verzaking aan deze nalatenschap, deze stilzwijgend zou aanvaard hebben;

Overwegende dat de eerste rechter op gegronde redenen steunende, die het Hof verklaart over te nemen deze bewering te niet gedaan heeft;

dat in hunne conclusiën voor het Hof genomen de appellanten zich nog steeds bepalen bij het aanvoeren van daden, die door de moeder, wettige voogdes van geïntimeerde, ook in naam dezer laatste zouden gesteld geweest zijn;

dat deze daden niet kunnen ingeroepen worden tegen geïntimeerde ware het ook nog bewezen — quod non — dat deze daden door de moeder als wettige voogdes gesteld werden met het inzicht de aanvaarding der nalatenschap door haar kind daardoor te bewerken; dat, inderdaad, toen deze daden gesteld werden, geïntimeerde minderjarig was en dat hare moeder, noch als moeder noch als wettige voogdes vermocht 't zij uitdrukkelijk, 't zij stilzwijgend, in naam harer minderjarige dochter de nalatenschap te aanvaarden buiten de pleegvormen en de voorwaarden van artikel 461 B. W.;

Dat de stelling der appellanten juist gesteund is op daden, die buiten deze pleegvormen en voorwaarden zouden gesteld geweest zijn;

II. Overwegende dat de appellanten ook beweren dat geïntimeerde rechtstreeks hunne schuldenares zou zijn om gelden in leening ontvangen te hebben,

doch dat zij er bijvoegen dat deze gelden aan hare moeder overhandigd werden ingevolge eene overeenkomst tusschen deze laatste en appellanten, en waarin zij ook optrad als voogdes van geïntimeerde;

Overwegende dat deze verbintenis door de moeder in naam harer minderjarige dochter aangegaan, deze niet kan verplichten, daar zij buiten de voorwaarden van artikel 457 B. W. geschiedde;

dat ook niet bewezen is dat de minderjarige uit deze leening voordeel zou getrokken hebben;

III. Overwegende dat de appellanten ook houden staan dat, als men aanneemt dat geïntimeerde geldig aan de nalatenschap haars vaders verzaakt heeft, zij toch als erfgename van haar grootvader, gehouden is de schulden van haar vader te betalen;

dat zij te dien einde beweren dat door hare verzaking, haar grootvader erfgenaam van zijn zoon geworden is, dat hij aan deze nalatenschap niet verzaakt heeft en dat hij dus gehouden was de schulden van zijn zoon te betalen; dat deze verplichting op zijne erfgenamen overgegaan is;

Overwegende dat, zooals de eerste rechter het met recht doet opmerken, dat appellanten niet bewijzen dat J. V. D., de nalatenschap van zijn zoon zou aanvaard hebben;

dat, ten andere, het door de appellanten gedane verzet, niet gesteund is op een schuldvordering jegens J. V. D., als erfgenaam van zijn zoon, maar enkel op een schuldvordering jegens geïntimeerde als erfgename van haar vader;

IV. Overwegende dat de appellanten te vergeefs houden staan dat de vordering van geïntimeerde, zooals zij zich nu voordoet, niet ontvankelijk is, daar zij verschillend is van de vordering in het inleidend exploit, dat enkel gesteund was op een tergend en roekeloos verzet;

Overwegende dat deze bewering in feite onjuist is; dat de vordering zooals zij nu bepaald is, wel dezelfde is als deze die in het inleidend exploit gedaan werd, daar zij voor voorwerp heeft het herstellen der schade door dit tergend en roekeloos verzet aan geïntimeerde berokkend;

VI. Overwegende dat door geïntimeerde bewezen werd dat de door haar geleden schade, na het vellen van het vonnis a quo, nog vermeerderd is;

dat deze nieuwe schade, ten minste voor een deel het rechtstreeks gevolg is van het verzet der appellanten;

dat in alle geval de betwistingen tusschen de erfgenamen of andere omstandigheden waarover de appellanten niet te verantwoorden hebben, waren zij ook bewezen, slechts weinig de verdeling hebben kunnen belemmeren;

dat uit deze bestatigingen volgt, dat de door geïntimeerde geleden schade «ex aequo et bono» op een totale som van 5.000 fr. mag geschat worden;

Om deze redenen, en deze van den eersten rechter;

Het Hof,

Gelet op artikel 2 en 24 der wet van 15 Juni 1935;

Alle meerder of andere conclusiën als ongegrond en elk aanbod van bewijs als nutteloos en overbodig van de hand wijzende;

Ontvangt de beroepen, verklaart ze ongegrond en wijzende op de nieuwe vraag tot schadevergoeding

van geïntimeerde, zegt dat de door den eersten rechter verleende schadeloosstelling op 5.000 frank zal gebracht worden;

Bevestigt het bestreden vonnis voor het overige;

Veroordeelt de appellanten tot de kosten van beroep.

43

COMMISSIE VOOR HOGER BEROEP INZAKE WERKLOOSHEIDSVERGOEDINGEN

Zitting van 6 October 1938.

Voorzitter : M. F. Van Goethem.

Griffier : M. Livin.

VORDERING TOT HERZIENING. — GEEN BEROEP MOGELIJK TEGEN EEN BESLISSING, DIE DE VORDERING TOT HERZIENING ONONTVANKELIJK VERKLAART. — DE AANGIFTE BIJ HET PARKET IS GEEN GERECHTELIJKE BESLISSING.

Volgens de Rechtspraak van de Commissie voor Hooger Beroep inzake werkloosheidsvergoedingen, is de beslissing, die een vordering tot herziening tegen een definitieve uitspraak, op grond van artikel 47 van het Koninklijk Besluit van 15 Mei 1936, onontvankelijk verklaart, wegens ontstentenis van een nieuw feit, niet vatbaar noch voor beroep, noch voor verhaal. Geen vordering tot herziening is mogelijk, tegen een beslissing van een klachtencommissie, die beveelt dat het dossier van een werkloze aan het Parket zal worden overgemaakt. Deze aangifte is gelijk te stellen met een louteren bestuursmaatregel, en heeft geen enkel gerechtelijk karakter, waartegen beroep mogelijk zou zijn

Overwegende dat betrokkene op zijn aangifte van bestaansmiddelen dd. 21 Mei 1937 verklaart dat hij verplicht is herberg te houden in het huis dat hij bewoont;

Overwegende dat heer ..., brouwer te ..., aan betrokkene een getuigschrift overhandigde, waaruit blijkt dat betrokkene herberg houdt sedert 1932, dat betrokkene in de bevolkingsregisters ingeschreven staat op 1 Augustus 1933 en dat het bestuur der belastingen hem als herbergier kent sedert 15 Augustus 1933;

Overwegende dat bij een onderzoek van den controleur van het Gewestelijk Bureel bij den brouwer, deze laatste verklaarde, na zijn boeken te hebben nagezien, dat betrokkene de herberg bewoonde sedert 1932, dat de controleur, zelf de boeken openslaande, vaststelde dat betrokkene slechts herberg hield sedert 1933, en dat de brouwer, nadat de controleur zijn aandacht op het verschil van datums vestigde, accoord ging;

Overwegende dat de kas beweert dat de verklaring van betrokkene dat hij een verplichte herberg hield, in alle geval met de waarheid strookt, daar hij werkelijk verplicht was een herberg te houden, echter alleen na Juni 1933;

Overwegende dat de Klachtencommissie te Brugge op 26 Juli 1937 besliste : het dossier in handen te geven van het Parket, in toepassing van art. 1 van het K. B. van 31 Mei 1933 betreffende verklaringen te doen inzake toelagen; en haar beslis-

sing inzake toepassing van art. 59 uit te stellen tot na de uitspraak van de boetstraffelijke rechtbank en zegde dat betrokkene geen recht had op post-statutaire tegemoetkomingen;

Overwegende dat de brouwer X... in rechte gedaagd werd in toepassing van art. 20b van het K. B. van 31 Mei 1933;

Overwegende dat betrokkene op 18 Februari 1938 een eisch tot herziening indiende en de verbreking vroeg van de beslissing van 26 Juli 1937 op grond van het feit dat geen bedrieglijk inzicht aanwezig was;

Overwegende dat de Klachtencommissie te Brugge, in zitting van 21 Maart 1938, geen gunstig gevolg gaf aan die aanvraag daar elk nieuw feit ontbrak;

Overwegende dat op 9 April 1938 de Algemeene Centrale van Bouw, Ameublement en Gemengde Vakken, afdeling Brugge, een brief van betrokkene overmaakte waarin hij beroep aantekende tegen deze beslissing van de Klachtencommissie dd. 21 Maart 1938, waardoor de eisch tot herziening niet ontvankelijk werd verklaard; dat betrokkene beweert dat een nieuw feit aanwezig is van zulken aard dat de beslissing van 26 Juli 1937 moet herzien worden;

Overwegende dat de Commissie voor Beroep van West-Vlaanderen, in zitting van 7 Mei 1937, het beroep ontvankelijk en gegrond verklaarde, zegde dat er een nieuw feit aanwezig is dat de eisch om herziening wettigt en de zaak opnieuw naar de Klachtencommissie verzond;

Overwegende dat de Klachtencommissie te Brugge opnieuw de zaak behandelde op 13 Juni 1938 en dezelfde beslissing nam als op 26 Juli 1937;

Overwegende dat betrokkene door toedoen van zijn kas opnieuw beroep aantekende tegen de beslissing van de Klachtencommissie te Brugge, d.d. 13 Juni 1938 en beweerde dat hij, op het oogenblik dat hij aan zijn patroon een bewijs vroeg, te goeder trouw een onjuisten datum heeft opgegeven;

Overwegende dat de Commissie voor Beroep, in zitting van 23 Juli 1938, besliste dat betrokkene een verplichte herberg houdt sedert 1 Augustus 1933; dat hij van dan af ten onrechte post-statutaire tegemoetkomingen genoten heeft; de terugvordering beval te beginnen met dien datum; een sanctie oplegde van 8 dagen in toepassing van art. 59, 3e alinea, bovendien zegde dat noch aan betrokkene noch aan den brouwer bedrieglijk inzicht kon ten laste gelegd worden en besliste dat bijgevolg de dossiers niet in handen van het Parket dienden gegeven te worden;

Overwegende dat de N. D. A. W. op 6 Augustus 1938 hooger beroep aantekent en beweert dat :

1°) het bevel om een dossier in handen te geven van het Parket een administratieve maatregel is vatbaar noch voor beroep noch voor hooger beroep, — dat de lagere commissies niet bevoegd zijn om principekwesties te beslechten, noch om een eigen rechtspraak te vestigen;

2°) een beslissing waarbij een eisch tot herziening niet ontvankelijk verklaard wordt een beslissing is in eerste en laatste instantie en noch voor beroep noch voor hooger beroep vatbaar is;

Overwegende dat overeenkomstig de gevestigde rechtspraak een bevel om een dossier aan het Parket over te maken een administratieve maatregel is die noch voor beroep noch voor hooger beroep vatbaar is;

Overwegende dat de beslissing van de Klachtencommissie te Brugge dd. 26 Juli 1937, waardoor het dossier aan de beteugelende rechtsmacht werd overgemaakt een administratieve maatregel is en niet als een definitieve beslissing kan beschouwd worden, naar luid van art. 47 van het K. B. van 15 Mei 1936;

Dat derhalve, de Klachtencommissie in zitting van 21 Maart 1938, reglementaire bepalingen heeft geschonden door den eisch om herziening van de beslissing van 26 Juli 1937 te behandelen;

Overwegende dat de Commissie voor Beroep voor West-Vlaanderen eveneens door haar beslissing van 7 Mei 1938 reglementaire bepalingen heeft geschonden door kennis te nemen van een beroep aangeekend tegen een beslissing waardoor een eisch om herziening niet-ontvankelijk verklaard werd;

Om deze redenen :

Verklaart de Commissie het hooger beroep ontvankelijk en gegrond;

Vernietigt bijgevolg al de beslissingen genomen door de Klachtencommissie en door de Commissie voor Beroep na 26 Juli 1937;

Zegt voor recht dat de beslissing genomen door de Klachtencommissie te Brugge op 26 Juli 1937 haar volledige uitwerking zal hebben.

44

BURGERLIJKE RECHTBANK TE KORTRIJK (in Kortgeding)

17 Maart 1938.

Voorzitter : Mr Lagrange.

Pleiters : Mters E. Van den Berghe en Gillon.

I. KORTGEDING. — PLAATSELIJKE BEVOEGDHEID. — UITZONDERINGEN TOEGELATEN.

II. VRIJWARING (VONNIS VAN). — UITVOERING. — VOORAFGAANDE OF GELIJKTijdIGE UITVOERING VAN VONNIS TEGEN GEWAARBORGDE PARTIJ VEREISCHT.

1. *In zage kortgeding zijn uitzonderingen aan de algemeene regels van de plaatselijke bevoegdheid toegelaten.*

2. *De uitvoering van ieder vonnis in zake vrijwaring hangt af van de voorafgaande of van de gelijktijdige uitvoering van het vonnis, geveeld tegen de gewaarborgde partij.*

Le Secours de Belgique t/ Duman.

Aangezien bij vonnissen verleend door de Rechtbank van eersten aanleg te Kortrijk, burgerlijke kamer met drie rechters, op 6 Jan. 1938, gedaagde Damman Aloïs solidairlijk met zijn zoon Marcel, veroordeeld werden aan Vanherreweghe Cyriel, aardewerker, en Platteau Henri, vlashandelaar te Waregem, te betalen de som van respectievelijk

42.712 frank en deze van 36.543,20 frank en de kosten des gedings;

Dat door dezelfde vonnissen mijn verzoekster verwezen werd gedaagde Damman Aloïs te vrijwaren van de veroordeelingen door hem opgelopen in hoofdsom, intresten en kosten, in deze begrepen zijnde de kosten van hoofdvraag en deze der vraag tot tusschenkomst;

Aangezien deze vonnissen uitvoerbaar werden verklaard bij voorraad, spijs beroep en zonder borgstelling behalve voor de kosten;

Aangezien door verzoekster beroep werd ingeslagen tegen deze vonnissen van 6 Januari 1938;

Aangezien op voorwaarde alle uitvoering voorlopig te schorsen en bij minnelijke overeenkomst met de raadsmanen van de heeren Platteau en Vanherreweghe, ieder een afkorting van 20.000 frank op de veroordeeling werd betaald onder voorbehoud van rechten;

Dat uit dien hoofde alle uitvoering insgelijks tegen gedaagde die voor alle betaling door mijn verzoekster gevrijwaard wordt stop werd gezet;

Dat niettemin gedaagden de uitvoering van voormelde vonnissen voortzetten, alhoewel Platteau en Vanherreweghe Cyriel vrede nemen met eene afkorting van 20.000 frank ieder onder voorbehoud van rechten en tot na de uitspraak van het Hof van Beroep te Gent;

Dat zij dus in bezit zouden komen van gelden op dewelke voornoemden Platteau en Vanherreweghe slechts aanspraak mogen maken;

Te hooren zeggen dat gedaagde op grond van de beweegredenen hierboven aangehaald zal gehouden zijn alle uitvoering der bovenaangehaalde vonnissen van 6 Januari 1938 voorlopig te schorsen;

Akte te verleen aan verzoekster van alle voorbehoud voor de daden door gedaagden gepleegd; gedaagde te veroordeelen in de kosten.

Bij conclusies genomen ter zitting besloot pleitbezorger M. Gillon namens Damman Aloïs, landbouwer te Waregem, en namens Damman Marcel, hoenderkweker te Zulte, om de redenen in die besluiten vermeld en hier aanzien als herhaald, behage het de Rechtbank: 1° In hoofdde de vraag niet ontvankelijk te verklaren *ratione loci* en *ratione materiae*, akte te verleen aan verweerders nopens hun voorbehoud schadevergoeding te eischen; 2° Subsidiairlijk de vraag ongegrond te oordeelen, eischeres af te wijzen met veroordeeling tot alle kosten.

Op deze zitting hebben Mster Van den Berghe en Mster Brutsaert in het Nederlandsch de middelen toegelicht de eerste tot staving der vraag en de tweede tot bestrijding ervan; de zaak werd vervolgens in beraad gehouden en ter zitting van heden werd volgende bevel verleend:

Nopens de bevoegdheid :

Aangezien verweerder beweert dat alleen de Rechtbank van de plaats waar de uitvoering geschiedt — zijnde Brussel waar eischeres is gevestigd — zou bevoegd zijn (art. 51 wet van 25.3.1876);

Aangezien in zake kortgeding de algemeene regels van de plaatselijke bevoegdheid een uitzondering

verdragen; dat zulkdanige uitzondering mag aangenomen worden wanneer er dringendheid bestaat, namelijk ten voordeele van den rechter der plaats waar de schuldenaar of de verweerder gevestigd is door wien de bestreden uitvoeringsmaatregelen bevolen worden.

Ten gronde :

Aangezien het vaststaat dat er tusschen partijen onderhandelingen plaats grepen ten einde de gedeeltelijke betaling of uitgestelde betaling te bekomen der vergoedingen ten laste gelegd van verweerders, alsook de gedeeltelijke vereffeningen door eischeres, vrijwarende maatschappij, ter ontlasting van de hoofdschuldenaars;

Aangezien nochtans niet is gebleken dat uitvoeringsmaatregelen getroffen werden tegenover de hoofdschuldenaars ter wier ontlasting ten andere eischeres sommige betalingen uitkeerde; dat diensvolgens het vonnis tegen de waarborg uitgesproken thans niet uitvoerbaar is;

Aangezien immers de uitvoering van ieder vonnis in zake vrijwaring afhangt van de voorafgaande of van de gelijktijdige uitvoering van het vonnis gevelde tegen de gewaarborgde partij; dat zulks vloeit uit den aard zelve der vrijwaring waarbij de gewaarborgde partij verzekerd wordt tegen al de schadelijke gevolgen welke de hoofdvordering voor haar gebeurlijk zou medeslepen (Pas. 1889.III.51);

Aangezien verweerders niettemin, nadat ze aan eischeres — de waarborg — het vonnis hadden betekend, alsook het bevel tot uitvoering, bedreigen de goederen van eischeres aan te slaan;

Aangezien, daar de werkelijke uitvoering van de vonnissen ten gronde, in zake Platteau en Vanherreweghe tegen Damman thans niet vervolgd wordt, tot nut toe verweerders Damman geen schade hebben ondergaan, dat diensvolgens de enkele uitvoering van het vonnis van vrijwaring ten laste van de waarborg als vroegtijdig voorkomt;

Aangezien de zaak dringend is.

Om deze redenen:

Wij, Voorzitter der Rechtbank van eersten aanleg van Kortrijk, bijgestaan door den ondergetekenden griffier, zetelende in kortgeding;

Verklaren ons bevoegd, zeggen dat de uitvoering van het bevel tot uitvoering der vonnissen van 6 Januari 1938, voorlopig zal geschorst worden.

Verleent akte aan eischeres van alle voorbehoud nopens de daden door verweerders gesteld.

Kosten ten laste van verweerders.

Vlaamsche Juristen

Abonneert U op het

**RECHTSKUNDIG
WEEKBLAD !!!**

45

BURGERLIJKE RECHTBANK TE ANTWERPEN

13 Juni 1938.

Voorzitter : M. Van Mieghem,
 Rechters : MM. Hallemans en Boelens, plv. rechter.
 Pleiters : Mrs Brans en Deloof.

**VERZEKERING. — VERGOEDINGEN. — VOOR-
 RECHT TOEGEKEND AAN SLACHTOFFERS. —
 WET VAN 24 MEI 1937. — RECHTSTREEKSCH
 VORDERING TEGEN VERZEKERAAR. — NIET
 ONTVANKELIJKHEID.**

Indien de wet van 24 Mei 1937 aan het slachtoffer van een ongeval het voorrecht op de vergoeding door den verzekeraar der verantwoordelijke partij tegenover schuldeischers van den verzekerde toekent, is het nochtans niet toegelaten de termen dezer bepaling te buiten te gaan en een rechtsverband te scheppen tusschen het slachtoffer en den verzekeraar.

Van den Bosch t/ «La Royale Belge».

Aangezien aanlegger vertoogt dat op 30 Juli 1937 zekere Armand Colignon, voerder van een auto-rijtuig hem door onvoorzichtigheid zekere schade zou berokkend hebben;

Aangezien aanlegger nochtans zijn eisch niet richt tot dezen verantwoordelijken dader van het ongeval op voet van art. 1382 van het B.W. maar rechtstreeks de verzekeringsmaatschappij van A. Colignon dagvaart in plaats van den verzekerde, ten einde ze rechtstreeks te zien veroordeelen tot de betaling eener som van 6.200 frank ten titel van schadevergoeding;

Aangezien verweerster met rede de niet ontvankelijkheid van deze rechtstreeksche daging opwerpt en aanlegger in gebreke blijft den juridischen grond zijner vraag te bepalen;

Dat hij tevergeefs de bepalingen der wet van 24 Mei 1937 inroept; dat deze wet enkel en alleen aan het slachtoffer van een ongeval het voorrecht op de vergoeding door den verzekeraar der verantwoordelijke partij tegenover schuldeischers van den verzekerde toekent, maar dat het niet toegelaten is bij wijze van uitgebreide interpretatie, de termen dezer bepaling te buiten te gaan, en een rechtsverband te scheppen tusschen het slachtoffer en den verzekeraar;

Aangezien het feit dat verweerster in briefwisseling getreden is met aanlegger en hem zelfs een minnelijke schikking heeft aangeboden, niet belet dat hij handelde loco haren verzekerde en als mandataris ervan; dat de verzekeringspolis eigenlijk « res inter alios acta » is voor het slachtoffer;

Aangezien overigens de verantwoordelijke dader van het ongeval luidens de bepalingen der verzekeringspolis, slechts verhaal kan nemen tegen zijn verzekeraar wanneer zijn burgerlijke verantwoordelijkheid uitgemaakt is; dat alzoo de verweerster stricto sensu ten ontlaste van Mr Collignon, de veroordeelingen welke tegen hem zouden uitgesproken worden, zal moeten betalen;

Aangezien volgens de rechtspraak in België de verzekeraar in zekere gevallen in zake kan geroepen

worden, gezamenlijk met den verzekerde, op voet van art. 1166 van het B.W. (Pirson et De Villé Tr. de Responsabilité civile T. II 324 bis, Gent, 8 April 1933, Belg. jud., blz. 473);

Aangezien in de afwezigheid van eenig rechtsverband tusschen partijen de eisch als onontvankelijk voorkomt.

Om deze redenen:

De rechtbank, alle andere, meer uitgebreide of tegenstrijdige besluiten verwerpend, verklaart den eisch onontvankelijk en, doch ongegrond, wijst dien volgens aanlegger en veroordeelt hem tot de kosten van het geding.

NOTA. — Zie Rechtskundig Weekblad, 23 Januari 1938. Artikel van Mr Vits. Men ziet dat de Rechtbank van Antwerpen de Fransche rechtspraak niet volgt en dat de rechtstreeksche vordering tegen de verzekeraar niet aangenomen wordt, zelfs niet sinds de wet van 24 Mei 1937 die het voorrecht ten gunste van het slachtoffer op de te betalen vergoedingen huldigt.

46

BURGERLIJKE RECHTBANK TE TONGEREN

23 Juni 1938.

Voorzitter : M. Ulrix.
 Rechters : HH. Van Caenegem en Thoné.
 Op. Min. : M. Herbillon.
 Pleiters : Mrs Lysens en Driessen.

**HYPOTHEEK. — TUSSEHENKOMENDE MAAT-
 SCHAAPPIJ. — TERUGBETALING AAN MAAT-
 SCHAAPPIJ. — NIET KWIJTSCHELDEND.**

De terugbetaling van een ontleend kapitaal in handen eener tusschenkomende maatschappij, die zich tegenover den geldschietster solidairlijk met den ontleener had verbonden is niet kwijtscheldend zelfs indien de akte van leening aan de tusschenkomende maatschappij mandaat geeft om de rente van het kapitaal in naam van den geldschietster op te trekken. Dit is zeker het geval als de overeenkomst voorziet dat alleen de schuldeischer geldige kwijting zal kunnen geven bij terugbetaling der hoofdsom.

Giele t/ Swijzen.

Overwegende dat de aanlegger zich verzet heeft tegen de veiling van een hem toebehoorend onroerend goed, dewelke door verweerders nagestreefd wordt op voet eener akte van geldleening met hypotheekstelling verleden voor notaris Schotmans te Herk-de-Stad, den 13 October 1931; dat hij door exploit van 7 Mei 1937, de rechtbank verzoekt de ongeldigheid uit te spreken van het bevel tot betaling hem beteeekend den 8 Maart 1937, om reden hij de geheelheid zijner schuld, zijnde de som van 12000 frank, zou gekweten hebben in handen der N. V. Algemeene Grondkredietkas, dewelke in de akte van geldleening was tusschengekomen om de hersamenstelling te verzekeren van het door aanlegger aan verweerders ontleend kapitaal;

Overwegende, dat aanlegger ten onrechte meent dat de betaling in kapitaal die hij in handen der gezegde naamloze maatschappij heeft afgelegd

tegenover zijne schuldeischers een bevrijdend karakter zouden vertoonen;

Overwegende, inderdaad dat ten grondslag der akte van geldleening die partijen verbindt het beginsel der solidariteit werd gelegd; dat hieruit spruit dat de schuldeischer zich steeds tot eender denwelke van zijne schuldenaars zal mogen wenden om betaling zijner vordering te bekomen, tenzij een hunner op regelmatige of afdoende wijze zijne schuld gekweten had;

Overwegende dat zulks niet het geval ter zake is; dat indien de verweerders aan de tusschenkomende maatschappij het mandaat hebben gegeven de rente van het kapitaal in hunnen naam op te trekken, dusdanig mandaat in de akte niet voor handen is voor wat de aflegging van het kapitaal betreft; dat zulks zoo waar is dat een clause der overeenkomst speciaal beschikt dat alleen de schuldeischers geldige kwijting zullen kunnen verschaffen bij de terugbetaling der hoofdsom;

Overwegende, dat de door aanlegger voorgehouden thesis, als zou de N. V. Algemeene Grondkredietkas van de verweerders een algemeen mandaat verkregen hebben, niet vereenigbaar is met deze clause, zoodat daaruit alleen moet besloten worden dat dit mandaat zich beperkte tot het recht geldige ontvangst der rente te mogen nemen; dat beperking van dit mandaat trouwens, duidelijk uit de bewoordingen der leeningsakte voortvloeit;

Overwegende, ten slotte dat de stelling van aanlegger daarenboven indruischt tegen den geest en tegen de economie der tusschen partijen gesloten overeenkomst, daar zij voor gevolg zou hebben de nochtans duidelijk en formeel besliste solidariteit der schuldeischers af te schaffen, evenals zij de afschaffing der hypothecaire waarborg zou meeslepen; dat zulke gevolgtrekking, in strijd met het wezen der door aanlegger aangegane verbintenis en tevens in strijd met de ongetwijfelde bedoeling der contracteerende partijen, voldoende aantoonst dat de door aanlegger verdedigde thesis allen ernstigen rechtsgrond mist;

Om deze beweegredenen :

De Rechtbank, uitspraak doende in openbare zitting;

Verklaart de vordering ongegrond;

Wijst ze af en veroordeelt aanlegger in de kosten.

47 RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE ST NIKLAAS

3 Mei 1938.

Voorzitter : M. Verschuren.

Rechters : MM. Verbeke en De Smedt.

Referendaris : M. L. Thuysbaert.

Pleiters : Mters Van Haelst en d'Hanens.

PAND. — VOORWERPEN DIE IN PAND KUNNEN
GEGEVEN WORDEN.

Alle verkoopbare, zoo lichamelijke als onlichamelijke roerende goederen, ook een geldsom, mogen in pand gegeven worden, hetzij door den schuldenaar zelf,

hetzij door een derde voor rekening van den schuldenaar.

Wanneer een handelaar zich tegenover een anderen verplicht hem een borg, bestaande uit een geldsom, te bezorgen beduidt dit niet dat de eerste aan den tweede deze geldsom zal ter hand stellen. Hij vervult volledig zijn verplichtingen door b.v.b. aan de Nationale Bank de geldsom te storten op een geblokkeerde rekening.

Onghena t/ Pijcke.

Gezien de geregistreerde dagvaarding van 11 April 1938;

Aangezien de vraag strekt ten einde : « gedaagde, de tusschen partijen op 1 April 1938 afgesloten overeenkomst, ten zijne nadeele verbroken te hooren verklaren; dienvolgens, gedaagde zich te zien en hooren veroordeelen om aan den aanlegger te betalen, ten titel van schadeloosstelling, de som van 12.500 frank, deze som te vermeerderen of te verminderen in den loop des gedings; zich te hooren verwijzen tot de rechterlijke intresten en al de proceskosten; dit alles bij vonnis uitvoerbaar bij voorraad, niettegenstaande verzet of beroep en zonder borgtocht » ;

Aangezien de rechtsvordering tot grondslag heeft eene overeenkomst door partijen afgesloten op 1 April 1938, voor een duur van 5 jaar, en waarvan de inhoud in hoofdzaak hierop neerkomt :

1° Verweerder verplicht zich het magazijn van den aanlegger, te Kieldrecht, Kouter, te voorzien en voorzien te houden van stoffen en gemaakte klederen voor een bedrag dat niet beneden de 50.000 frank mag blijven;

2° Wanneer de leveringen de 50.000 frank overtreffen, is de aanlegger gehouden dit meerdere bedrag in handen van verweerder te betalen ten laatste 3 maand na de levering;

3° De aanlegger verbindt zich, aan zijn kant, aan verweerder een waarborg te geven groot 50.000 fr.;

Aangezien verweerder, in uitvoering van de hierboven aangehaalde overeenkomst, voor meer dan 50.000 frank koopwaren aan den aanlegger geleverd heeft;

Dat verweerder, echter, op 11 April j.l., alle deze goederen bij den aanlegger heeft weggehaald onder voorwendsel dat laatstgenoemde weigerde hem de waarborg van 50.000 frank uit te betalen;

Aangezien de verweerder, zodoende, gehandeld heeft in strijd met de letter en den geest van de tusschen partijen bestaande akkoorden en de overeenkomst van 1 April 1938 eenzijdig en wederrechtelijk heeft verbroken;

Dat, inderdaad, het niet twijfelachtig is dat de wederzijdsche bedoeling van partijen geweest is dat verweerder aan den aanlegger een krediet, in koopwaren, zou verleen tot een bedrag van 50.000 fr., waarvan de terugbetaling zou worden verzekerd door een door aanlegger te verstrekken borg;

Dat, moest bedoelde overeenkomst uitgelegd worden in den zin dat de aanlegger verplicht was de tegenwaarde van de koopwaren, hem geleverd tot een bedrag van 50.000 frank, te storten in handen van verweerder door betaling eener som van 50.000 frank, men zou komen te staan tegenover een ge-

woon koop-verkoopcontract voor hetwelk het volstrekt overbodig was, en ook niet gebruikelijk is tusschen handelaars, een geschrift op te stellen in den aard van datgene waarover betwisting;

Dat, zoo de partijen in de overeenkomst van 1 April bepaald hebben dat de koper een borg van 50.000 frank zou geven, het maar redelijk is deze uitdrukking veeleer op te vatten in den zin waarin ze van eenige uitwerking kan zijn, dan in dien waarin ze noch beteekenis, noch gevolg zou kunnen hebben (B. W., art. 1157);

Aangezien, nochtans, de overeenkomst van 1 April niet nader bepaalt onder welken vorm de waarborg diende verleend te worden;

Dat, derhalve, den regel dient toegepast dat de twijfel omtrent het inzicht van partijen in 't voordeel van den schuldenaar moet opgelost worden (B. W., art. 1162), daar de schuldeischer het zich zelve te wijten heeft dat hij zich niet beter heeft uitgedrukt;

Dat er uit volgt dat aan den aanlegger de keuze is overgelaten het pand te verstrekken op de wijze die hem het minst bezwarend lijkt, mits inachtneming van de bepalingen voorgeschreven door de wet van 5 Mei 1872 op de pandgeving;

Dat verweerder namelijk aan zijn verplichtingen zou voldaan hebben met, zooals hij heeft aangeboden, 50.000 frank vast te zetten bij de Nationale Bank van België, op een in voordeel van verweerder geblokkeerde rekening;

Dat, immers, alle verkoopbare, zoo lichamelijke als onlichamelijke roerende goederen, ook een geldsom, in pand mogen gegeven worden, hetzij door den schuldenaar zelf, hetzij door een derde, voor rekening van den schuldenaar (Les Nouvelles, Dr. Com. D. I. Ve Gage commercial, bl. 454, Nr 13; Laurent, Dr. civ. D. XXVII, Nrs 433 en 490; D. XXVIII, Nr 444; R. v. K. Antw., 27 Oct. 1926, P. A. 1926, bl. 366; Bergen, 13 Nov. 1922, Pas. 1923, III, 33);

Aangezien verweerder dus niet kon eischen dat de aanlegger hem de 50.000 frank in eigen handen zou geven; dat hij nog veel min het recht had de geleverde goederen bij den aanlegger weg te halen en aldus de overeenkomst van 1 April 1938 eenzijdig en wederrechtelijk te verbreken;

Wat de schade betreft:

Aangezien de schade, die aanlegger heeft onderstaan, ex aequo et bono mag geschat worden op 2.500 frank.

Om deze redenen:

De Rechtbank, alle tegenstrijdige besluiten als niet gegrond verwerpende en, meer bepaaldelijk, den door verweerder uitgebrachten tegeneisch, verleent den verweerder akte « dat hij aanbod doet de stoffen, gemaakte kleederen en verdere, terug in depot te brengen bij aanlegger tegen storting in zijne handen eener borgsom van 50.000 frank; zegt voor recht dat de tusschen partijen op 1 April 1938 afgesloten overeenkomst verbroken is ten laste van verweerder; veroordeelt deze laatste om aan den eischer 2.500 frank schadevergoeding te betalen te vermeerderen met de gerechtelijke intresten; verwijst verweerder in de kosten;

Verklaart het onderhavig vonnis uitvoerbaar bij voorraad niettegenstaande elk verhaal en zonder borgstelling.

48

VREDEGERECHT TE GEERAARDSBERGEN

13 December 1937.

Vrederechter: M. de l'Arbre.

Pleiter: Mter J. De Clercq.

I. — KOOP. — SLACHTDIER. — VOLKOMEN AFKEURING NA ONDERZOEK. — VERKOOPVERNIEBIGD. — VERGISSING. — BEPERKING: ZEER LAGE PRIJS.

II. — KOOP. — SLACHTDIER. — SEPTICEMIE. — NIET BUITEN DEN HANDEL.

I. *Wanneer iemand een slachtdier koopt en het vleesch na onderzoek geheel wordt afgekeurd, kan men aannemen dat er vergissing bestaat namens de zelfstandigheid der zaak. Nochtans wanneer blijkt dat de koopprijs zoodanig laag is dat hieruit moet besloten worden dat koper het risico kende, moet de koop niet verbroken worden.*

II. *Zijn alleen buiten den handel de dieren aangetast door een der ziekten aangeduid door de wet van 30 December 1882 en de in uitvoering van deze wet genomen Koninklijke Besluiten. De septicémie is niet begrepen in de wettelijke opsomming.*

De Roeck t/ Matthys.

Aangezien de eisch strekt tot de vernietiging van den koop van een gekochte koe, om reden van afkeuring van het dier uit hoofde van septicémie alsook tot de verwijzing der verweester tot de betaling van 912,50 fr., zijnde 775 fr. waarde eener aangekochte koe, meer 137,50 fr. taksen en ook eene som van 50 fr. schadevergoeding;

Aangezien partijen het er over eens zijn dat de koe bestemd was voor de slachting;

Aangezien, enerzijds in theorie kan worden aangenomen dat wanneer een persoon een slachtdier koopt en het vleesch na onderzoek geheel wordt afgekeurd, er vergissing is nopens de zelfstandigheid der zaak (Zie: vonnis Vrederecht te Moll, 23 Februari 1937; Journal des Juges de Paix, 1937, blz. 457);

Aangezien anderzijds hoogleeraar Vliebergh, vóór den oorlog, met veel gezond verstand het volgende schreef: « het zou nochtans uit den geringen prijs kunnen blijken dat de koper alle gevaar op zich heeft genomen. Hij kocht bijvoorbeeld eene slachtkoe voor 75 frank, het vleesch wordt afgekeurd, hij heeft geen reden tot klagen » (Over koop en verkoop van beesten, blz. 22);

Aangezien de prijs van 775 frank, betaald door den aanlegger, doet denken op de 75 frank van vóór den oorlog, en we van oordeel zijn dat we best de eerlijkheid dienen met het verlies der koe te doen dragen door den koper, den spekulant op de zieke koe;

Aangezien alleen buiten den handel zijn de dieren welke aangetast zijn door een der ziekten welke ten gevolge der Wet van 30 December 1882 art. 1

en de hierop genomen Koninklijke Besluiten worden aangeduid;

Aangezien de septicémie niet begrepen is in de opsomming der ziekten (Zie: Vliebergh, bl. 4 en 5; J. J. P. 1932, bl. 21 in fine; Viane Koop en verkoop van dieren door besmetelijke ziekten aangedaan, bl. 13; Koophandelsrechtbank Brussel, 20 Februari 1932, Jur. Com. Brussel, blz. 155; Vonnis van Moll, reeds vermeld);

Om deze redenen :

Wij, Vrederechter van het Kanton Geeraardsbergen, rechtdoende bij tegenspraak en in hoogsten aanleg, verwerpen al de eischen van den aanlegger; verwijzen hem tot de gerechtskosten.

BIBLIOGRAPHIE

KORNEEL BERGE. — *Leerboek der registratierechten.* 4de aflevering. — 1938. — Bij den auteur : Moonsstraat, 46, Antwerpen.

In onze vorige jaargangen hebben wij telkens bij hun verschijnen verslag uitgebracht over de drie eerste afleveringen van het lijvig «*Leerboek der registratierechten*», samengesteld door den heer Bergé.

De eerste van deze afleveringen verscheen in 1934. Met een bewonderenswaardige regelmaat werden de volgende jaren de nieuwe stukken gepubliceerd, en thans is zoo pas de vierde en laatste aflevering van de pers gekomen.

Hierdoor is voor de Vlaamsche rechtswetenschap een werk van blijvende beteekenis tot stand gebracht.

Zooals de reeds verschenen gedeelten onderscheidt zich deze laatste aflevering van het leerboek door de merkwaardige klaarheid van uiteenzetting, de uitstekende indeeling en de volledigheid der documentatie. Alle auteurs op het gebied van burgerlijk- en fiscaal recht worden in het werk geciteerd en een reusachtig aantal rechterlijke beslissingen is er in verwerkt geworden.

Doch bijzondere verdiensten ervan is wel de voortdurende verwijzing van den schrijver naar de administratieve omzendbrieven en onderrichtingen waarvan de onafzienbare verscheidenheid op merkwaardige wijze door den auteur wordt beheerscht. Deze bijzonderheid verhoogt in ontzaglijke mate de praktische waarde van het leerboek tegenover sommige gelijkaardige Franschtalige werken.

Ook meerdere voorbeelden worden in den tekst aangehaald wat het werk bijzonder bevattelijk maakt zowel voor studenten als voor practici.

In het laatste deel dat meer dan 400 bladzijden beslaagt, wordt de behandeling van de overgangsrechten voortgezet.

Verder wordt er een volledig commentaar geleverd op de nieuwe wettelijke bepalingen betreffende de gerechtelijke akten. Dit gedeelte van het werk zal zonder twijfel bijzonder de aandacht van de juristen gaande houden.

Het laatste deel van het boek is gewijd aan de bijzondere regimes waardoor, wegens bepaalde omstandigheden, begunstiging of rechtenverminderingen worden toegestaan. Talrijke zeer recente wetten en besluiten komen hierbij ter sprake.

Een uitvoerig zaakregister op het volledig werk besluit deze laatste aflevering.

Wanneer wij thans het volledig boek voor ons zien

liggen en wij ons rekenschap geven van de ontzaglijke som arbeid welke de schrijver hieraan heeft besteed en tevens van den buitengewoon grooten dienst dien hij door dit werk aan de Vlaamsche rechtswetenschap heeft bewezen, past het dezen moedigen zwoeger van harte geluk te wenschen voor de merkwaardige prestatie die hij heeft verricht en waarvoor heel de Vlaamsche rechtswereld hemd ankbaar zal zijn.

Het «*Leerboek der registratierechten*», van Korneel Bergé, zal het blijvend voetstuk zijn waarop in de Vlaamsche provinciën zich de zoo belangrijke wetenschap van het registratierecht verder zal ontwikkelen.

René Victor.

MEDEDEELINGEN

UITTREKSEL UIT DEN MONITEUR VAN
5 OCTOBER 1938

OFFICIEELE BERICHTEN
WETTELIJKE BEKENDMAKINGEN

FAST WERVINGSSECRETARIAAT
*Vergelijkend examen voor de werving van doctors
in de rechten*

I) In November eerstkomende wordt een uitsluitend voor de mannelijke kandidaten toegankelijk vergelijkend examen in 't Nederlandsch afgenomen voor de toelating tot den proeftijd van drie doctors in de rechten (twee voor het Ministerie van Arbeid en Sociale Voorzorg en één voor het Ministerie van Binnenlandsche Zaken en Volksgezondheid).

Vaste aanvangswedde : 24.000 frank.

Dit vergelijkend examen omvat :

1° Een maturiteitsproef bestaande uit een schriftelijk gedeelte (samenvatting en commentaar van een voordracht) en een mondeling gedeelte (onderhoud over kwesties van algemeenen aard);

2° Een mondelinge wetenschappelijke proef loopende over : a) Staatsrecht; b) administratief recht; c) burgerlijk recht.

II) Om te mogen mededingen, moeten de kandidaten :

a) Van Belgische nationaliteit zijn;

b) Van onberispelijk gedrag zijn;

c) De burgerlijke en politieke rechten genieten;

d) In regel zijn ten opzichte van de militiewetten;

e) Den ouderdom van 35 jaar niet hebben bereikt op 1 November 1938. Deze grensleeftijd wordt op 45 jaar gesteld voor dezen die kunnen aanspraak maken op de voordeelen van artikel 8 der wet van 3 Augustus 1919;

f) De door de administratie vereischte lichamelijke geschiktheid bezitten;

g) Houder zijn van het overeenkomstig de wetten op het toekennen van de academische graden uitgereikt en bekrachtigd diploma van doctor in de rechten.

III) De vragen om deelneming van het vergelijkend examen behooren gesteld op het voorgeschreven formulier, dat in de postkantoren is te verkrijgen en waarop een postzegel van 20 fr. dient geplakt tot kwijting van het inschrijvingsrecht. De vragen moeten verplicht, ten laatste op 25 October e. k. onder gefrankeerden omslag toekomen op het Vast Wervingssecretariaat, 29, Middaglijnstraat, Brussel, en vergezeld gaan van een door de gemeente- of academische overheid gelijkvormig verklaard afschrift van het vereischte diploma.

De Vlijt, Nationalestr., 46, Antwerpen. A. Somville, best.